

12.11.2024

Asia/11

§ 602

Kallion kesäkadut 2025–2026

HEL 2024-004811 T 08 00 04

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti, että kaupunkiympäristötoimialalla valmistellaan yhdessä kaupunkilaisten ja alueen toimijoiden kanssa Kallion kesäkadut vuosille 2025–2026.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat liikenneinsinööri Henna Kluge, projekti-päällikkö Valtteri Karttunen ja johtava asiantuntija Timo Hämäläinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Henna Kluge, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 21337
henna.kluge(a)hel.fi
Valtteri Karttunen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 52747
valtteri.karttunen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikenteellinen seuranta Kallion kesäkadut
- 2 Havainnointi ja haastattelut Kallion kesäkadut
- 3 Vuorovaikutustilaisuuksien yhteenveto 2024 Kallion kesäkadut
- 4 Yritysvaikutustenarviointi Kallion kesäkadut
- 5 Yrityskysely Kallio ja Punavuori
- 6 Suunnitelmaluonnokset Kallion kesäkadut

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Helsingin kaupunki on toteuttanut kesäkatuja vuodesta 2021 lähtien. Kesäkatujen kokeilujen toimintamalli hyväksyttiin ohjeellisena noudatettavaksi kaupunkiympäristölautakunnassa 8.11.2022. Kesäkatujen kaltaiset kävely-ympäristöä parantavat kokeilut ovat myös osa kävelyn edistämishjelman toimenpidekokonaisuutta.

Valmistelun taustalla on kaupunkilaisten toiveet toteuttaa kesäkatuja Kalliossa. Kallioon on toivottu useammassa osallistuvan budjetoinnin ehdotuksessa sekä väliaikaisia että pysyviä parannuksia alueen kävely-ympäristöön. Vuonna 2022 tehdyn asukaskyselyn mukaan Vaasankatu ja Fleminginkatu olivat toivotuimpia kohteita kesäkaduksi. Kesäkadut toteutetaan vahvassa yhteistyössä alueen asukkaiden, yrittäjien, oppilaitosten ja yhdistysten kanssa. Heidän kanssaan vuorovaikutus on aloitettu ennen suunnittelua ja päätöksentekoa.

Kallion kesäkatujen tavoitteena on parantaa katujen viihtyisyyttä ja siten kannustaa ihmisiä kävelemään ja viettämään aikaa julkisissa tiloissa. Samalla halutaan varmistaa myös hyvä saavutettavuus ja positiiviset vaikutukset alueen yrityksiin sekä muodostaa verkosto alueen toimijoiden kesken alueen kehittämiseksi.

Kesäkatujen toimintamallin mukaisesti kesäkatujen avulla selvitetään pysyvien kävely-ympäristön toimenpiteiden soveltuvuutta kuhunkin kohteeseen. Kesäkatukohteet arvioidaan, niistä kerätään opit ja lopulta toimivimmista ratkaisuista on mahdollista toteuttaa poliittisen päätöksenteon kautta pysyviä parannuksia kaupunkitilaan. Kesäkatujen vaikutuksia seurataan liikennelaskennoin, havainnointi- ja haastattelututkimuksin sekä yrityksille kohdennetuilla kyselyillä.

Kallion kesäkatujen pääkohteita ovat Vaasankatu, Fleminginkatu ja Porthaninkatu. Lisäksi koko naapurustoon on tarkoitus toteuttaa piste-mäisesti pienempiä kaupunkielämän paikkoja esimerkiksi Torkkelinaukiolle ja Kallion kirkon edustalle. Kaikilla kesäkaduilla on alueen yritysten terasseja, ja paikoitellen terasseja on myös mahdollista laajentaa. Vaasankadulle suunnitellaan katutilan viihtyisyyttä parantavaa kävelykatua. Fleminginkatu on tarkoitus muuttaa yksisuuntaiseksi ja kadun reunoille tuoda viihtyisyyttä parantavia kalusteita ja katuvihreää. Karhupuiston kohdalle on suunniteltu aukiomaista tilaa, jossa olisi esimerkiksi tanssilava, pelejä ja leikkimahdollisuuksia. Aukiolla liikuttaisiin ainoastaan kävellen ja pyörällä. Porthaninkadulla jalkakäytävää on suunniteltu levennettäväksi ottamalla tilaa kadunvarsipysäköinniltä.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat

Kaupunkistrategiassa 2021–2025 korostetaan kaupungin kauneutta ja viihtyisyyttä. Kaupunkistrategiassa edellytetään, että Helsinki suunnittelee ja rakentaa vetovoimaista, viihtyisää ja kaunista kaupunkitilaa niin uusille kuin vanhoille alueille. Kaupunkitilan vetovoiman kasvattamiseksi on strategiassa erikseen mainittu kokeilut.

Yleiskaavassa Kallion alue on Sörnäisten ja Hakaniemen metroasemanseuduilla osoitettu merkinnällä "liike- ja palvelukeskusta C1". Merkintä pitää sisällään määräyksen "alue on kävelypainotteinen". Muutoin Kallion alue on yleiskaavassa merkinnällä "kantakaupunki C2", jossa kaavamääräyksen mukaisesti aluetta kehitetään kestävien kulkumuotojen, erityisesti kävelyn ja pyöräilyn, ehdoilla.

Kaupungin hallituksen 14.3.2022 hyväksymässä kävelyn edistämishjelmassa kävelyn ydinalueita ovat yleiskaavan C1, C2- ja C3 keskusta- ja kantakaupunkialueet. Ohjelmassa korostetaan etenkin asemansetuja kävelyn kehittämisen kannalta tärkeinä paikkoina, sillä asemanseduilla kävellään eniten, mutta samaan aikaan ihmiset pitävät niitä kaikista epämiellyttävimpinä paikkoina kävellä. Helsinkiläiset ovat toivoneet parannuksia useassa kyselyssä (mm. Jalan kaupungilla 2018 ja Jalan kaupunginosissa 2019) asemaympäristöjen viihtyisyyteen, siisteyteen sekä jalankulun sujuvuuteen ja turvallisuuteen.

Alueella sijaitsevat Hakaniemen ja Sörnäisten metroasemanseudut. Vaasankadun viihtyisyyden ja käveltävyyden parantaminen liittyy tiiviisti Sörnäisten asemansseudun kehittämiseen ja Porthaninkatu puolestaan Hakaniemen asemansseudun kehittämiseen. Kaupunki on saanut etenkin Sörnäisten asemansseudusta negatiivista palautetta alueen viihtyisyydestä, turvallisuudesta ja siisteydestä.

Kävelyn edistämishjelmassa kävely-ympäristön kokeilut ovat yksi viidestä ohjelman toimenpiteestä. Kokeiluita on toteutettu käveltävän keskustan valmistelun tueksi keskustassa kesäkatuina Kaartinkaupungissa 2021–2024 ja vuosina 2023–2024 Esplanadin ja niihin liittyvien katujen kokeilun muodossa.

Kesäkadut ovat ensisijaisesti paikalliskatuverkolle toteutettavia kävely-ympäristön laatua parantavia kokeiluita. Kesäkatujen toteuttamisen toimintamalli hyväksyttiin ohjeellisena noudatettavaksi kaupunkiympäristölautakunnassa 8.11.2022. Toimintamalli sisältää prosessikuvauksen katujen suunnittelusta, vuorovaikutuksesta ja toteutuksesta sekä suunnittelun käsikirjan ja konseptin. Toimintamallin mukaan kesäkatuja käytetään työkaluna selvittää missä ja millaiset ratkaisut ovat kaikista toimivimpia käveltävyyden kehittämiseksi. Toimivimmat ratkaisut on mahdollista valmistella poliittisen päätöksenteon kautta pysyviksi parannuksiksi.

Kesäkatujen suunnittelukonsepti sisältää kuvauksen kesäkatujen eri elementeistä, joita ovat muun muassa katutilan vehreyttäminen, istumapaikkojen lisääminen, terrassien levittäytyminen katutilaan, taide ja grafiikka sekä mahdollisuus toteuttaa kaupunkilaisten omia ideoita. Kesäkatujen tavoitteita ovat:

1. Käyttäjät kokevat, että kesäkadut parantavat kadun viihtyisyyttä
2. Ihmisten määrä ja heidän viipymä kesäkaduilla kasvaa toteutuksen myötä
3. Kesäkaduilla on positiiviset yritysvaikutukset ja ne kasvattavat Helsingin elinvoimaa
4. Kesäkatuja suunniteltaessa ja toteutettaessa aktivoidaan asukkaat, yrittäjät ja alueella työskentelevät sekä huomioidaan heidän toiminta ja tarpeet
5. Kesäkadut tukevat liikenteen päästövähennysten saavuttamista
6. Kesäkadut tukevat pysäköintipolitiikan tavoitteita siirtää kadunvarsipysäköintipaikkoja maanalaisiin pysäköintilaitoksiin
7. Varmistetaan hyvä saavutettavuus kesäkaduilla ja niiden lähitöissä
8. Kesäkaduista saavutetut hyödyt ylittävät niihin panostetut resurssit.

Kalliossa kesäkatujen toteutuksessa tarkastellaan laajempaa aluetta siten, että Kallioon syntyy niin kutsuttu liikennesolu, jossa katutilan käveltävyyttä on priorisoitu ja alueen kadut palvelevat sinne saapuvaa ja sieltä lähtevää autoliikennettä. Liikennesolun sisällä jalankulkija voi ylittää kadun mistä kohtaa tahansa ja kaiken ikäiset ja kykyiset kokevat pyörällä tai sähköpotkulaudalla liikkumisen ajoradalla turvalliseksi, jolloin ei ole tarvetta ajaa jalkakäytävällä. Aiemmin kesäkatuja on toteutettu pistemäisesti. Kalliossa alueen käveltävyyttä kehitetään laajempana kaupunkielämän paikkojen verkostona, jossa voi löytää jatkuvasti jotain mielenkiintoista.

Kallion kesäkatujen valmistelu perustuu kaupunkilaisten toiveille toteuttaa kesäkatuja ja käveltävyiden parannuksia Kalliossa. Kesäkatujen toimintamallissa korostetaan kaupunkilaisten omien ehdotusten toteuttamista niin kesäkatukohteiden valinnassa kuin katujen toteutuksessa. Kallion alueelle on hyväksytty kaksi OmaStadi-osallistuvan budjetoinnin ehdotusta ”Parempia kulkuväyliä pyöräilijöille Kallio-Sörnäinen alueella” sekä ”Lisää vehreyttä Kallion, Harjun, Sörnäisten ja Vallilan alueille!”. Kesäkadut vastaavat osaltaan myös näissä ehdotuksissa kuvattuihin tarpeisiin katutilan vehreyttämisestä sekä turvallisesta ja sujuvasta liikkumisesta pyörällä.

Kaupunkiympäristölautakunnan hyväksymän kesäkatujen toimintamallin mukaisesti Kallion kesäkatuja on aloitettu valmistelemaan hyvissä ajoin siten, että alueen nykytila on ehditty kartoittaa kesällä 2024, jotta kokeilun vaikutukset ymmärretään paremmin. Toimintamallin mukaisesti myös Kallioon toteutettavista kesäkaduista arvioidaan kokeilun edetessä, mitkä kohteet valmistellaan myöhemmin pysyviksi muutok-

siksi. Toimivimpia kesäkatujärjestelyitä voidaan toistaa niin kauan, kunnes mahdolliset pysyvät ratkaisut toteutetaan kohteeseen. Pysyvät ratkaisut valmistellaan sellaisessa aikataulussa, että väliaikaisuus on tarkoituksenmukaista.

Kallion kesäkatukohteiden valinnan periaatteet

Kallio on urbaani, tiivis ja toiminnoiltaan sekoittunut alue, jossa vieteään nykyisinkin runsaasti aikaa julkisissa ulkotiloissa. Kaupunkirakenne on mäkisyydestä huolimatta erittäin käveltävää, sillä Kalliossa asuminen, työpaikat ja palvelut sijaitsevat lähellä toisiaan, jolloin arjen matkat on helppoa kulkea jalan. Alueen asukkaiden lisäksi Kallio houkuttelee vierailijoita myös kauempaa omaileimaisen kaupunkikulttuurin ja monipuolisen palvelutarjonnan avulla.

Kallio on hyvin saavutettavissa joukkoliikenteellä, mikä tuo potentiaalisia kävijöitä kesäkauduille myös alueen ulkopuolelta. Alueella on Sörnäisten ja Hakaniemen metroasemien lisäksi erinomainen raitio- ja bussiliikenteen palvelutarjonta.

Kallio soveltuu kesäkatukohteeksi erinomaisesti, sillä siellä on runsaasti yrityksiä, jotka voivat levittäytyä katutilaan ja monipuolisten toimintojen ansiosta alue on eloisa kaikkina vuorokauden aikoina. Lisäksi alueella on aktiivista kaupunkilaisten toimintaa. Paikallisten asukkaiden ja yhdistysten järjestämät kirpputorit, kukkien istutustalkoot ja katujuhlat elävöittävät aluetta varsinkin viikonloppuisin.

Kesäkatujen avulla voidaan tutkia millä Kallion alueista on eniten potentiaalia kehittyä nykyistäkin vetovoimaisemmiksi kaupunkielämän paikoiksi. Onko Vaasankadusta mahdollista kehittää kävelykatu, joka palvelee monipuolisesti eri väestöryhmiä eri vuorokaudenaikoina? Voisiko Karhupuiston ja Matti Heleniuksen puiston välistä tilaa kehittää aukiomaiseksi kohteeksi, jossa viivytään pidempäänkin?

Kesäkatukohteet ovat valikoituneet sekä suunnittelun lähtökohtina toimineiden vuorovaikutusaineistojen että suunnittelun vuorovaikutuksen aikana esiin nousseiden toiveiden perusteella. Asukkaat ovat toivoneet etenkin Vaasankadulle ja Fleminginkadulle parannuksia katujen kävelävyyteen ja viihtyisyyteen esimerkiksi lisäämällä katuvihreää ja istumisen mahdollisuuksia.

Kaupunkilaisten näkemysten tueksi kesäkatukohteita on myös analysoitu kesäkatujen toimintamallin mukaisesti. On arvioitu, että Kallion kohteissa täyttyvät seuraavat kriteerit:

- Kadun sijainti suhteessa nykyisiin jalankulkuvirtoihin (huomioidaan esimerkiksi joukkoliikennepysäkit sekä palveluiden sijainti sekä saatavilla olevat jalankulkijalaskentojen tulokset)
- Kadun rooli autoliikenteen ja joukkoliikenteen näkökulmasta (mahdollisuus ohjata autoliikennettä vaihtoehtoisille reiteille, joukkoliikenteen reitit ja mahdolliset pysäkkien ja reittien uudelleen järjestelyt)
- Kadun varren toimintojen potentiaali levittäytyä katutilaan (ravintoloiden ja kahviloiden sekä olemassa olevien terrassien määrä kadulla)
- Kadun kaupunkikuva ja nykyiset kävely-ympäristön laatutekijät (kadun mittakaava, kadun valoisuusolosuhteet, kadun varren arkkitehtuuri, korttelirakenne sekä ympäristön kulttuurihistorialliset arvot)
- Mahdollisuus järjestää huolto- ja pelastusliikenne siten, että kesäkadusta muodostuu eloisa ja viihtyisä paikka kävelijöille, jossa on mukava viipyä.

Kesäkatukohteet ja toteutuksen periaatteet

Kesäkatujen pääkohteita ovat Vaasankatu, Fleminginkatu ja Porthaninkatu, jotka täyttävät edellä mainitut kriteerit. Lisäksi alueelle toteutetaan pienempiä kohteita esimerkiksi Torkkelinaukiolle, Kallion kirkon edustalle sekä Vilhovuorenkadulle.

Vaasankadulla on potentiaalia menestyä kävelykatuna, jossa viivytään pidempiäkin aikoja. Katu sijaitsee runsaiden jalankulkuvirtojen lähellä Sörnäisten metroasemaa (nykyisin noin 4 000 jalankulkijaa vuorokaudessa), kadulla on runsaasti suosittuja terasseja, kadun mittakaava on miellyttävä ja kortteliväli tarpeeksi lyhyt luomaan vaihtelevaa ja mielenkiintoista katutilaa kävelijälle. Kadun rooli on myös nykyisin erittäin vähäinen autoliikenteen näkökulmasta nykyliikennemäärien ollessa noin 1 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Huoltoliikenne on mahdollista järjestää siten, että kadun kiinteistöt voidaan saavuttaa myös kadun ollessa kävelykatuna.

Vaasankadulle tutkitaan kävelykatua välille Kinaporinkatu–Kustaankatu ja Kustaankadusta länteen yksisuuntaista pihakatua. Vaasankadun potentiaali eloisana kävelykatuna laskee metroasemalta kauemmaksi liikuttaessa jalankulkijavirtojen vähentyessä. Kesäkatujen avulla tutkitaan, onko Vaasankadun mahdollista kehittyä eloisaksi ja kaikkia käyttäjäryhmiä palvelevaksi kävelykaduksi, jossa viivytään pidempiäkin aikoja, vai soveltuuko katu koko pituudeltaan paremmin rauhalliseksi paikalliskaduksi, jossa on yhä paikallista autoliikennettä huoltoliikenteen ja kiinteistölle ajon ohella. Myös tästä syystä Vaasankadulla halutaan kokeilla osuuksia sekä kävely- että pihakatuna.

Vaasankadun kesäkatutoteutus on leikkisä ja kadulle on suunniteltu tuotavan esimerkiksi erilaisia keinoja, katutaidetta ja pimeässä hohtavia penkkejä. Teemavärinä on punainen.

Fleminginkatua on suunniteltu yksisuuntaiseksi pihakaduksi. Kadun varrella on melko runsaasti katutilaan levittäytyviä terasseja, mutta hieman vähemmän kuin Vaasankadulla. Fleminginkadun mittakaava ja korttelivälit ovat katutilan käveltävyyden kehittämisen näkökulmasta hyviä. Fleminginkatu ei sijaitse lähellä joukkoliikenteen solmukohtia, mutta alueella on hyvä joukkoliikenteen palvelutaso, sillä alueen välitömässä läheisyydessä sijaitsevat raitiovaunulinjojen 3 ja 9 pysäkit sekä bussilinjojen 502, 73 ja 74 väliaikaiset päätepysäkit. Jalankulkijoita on noin 2 500–3 000 vuorokaudessa. Katu on nykytilassaan paikallinen kokoojakatu, jonka autoliikennemäärät ovat noin 3 500 ajoneuvoa vuorokaudessa, joten suunnittelussa on huomioitu tarve laskea kadun autoliikennemääriä viihtyisän kesäkadun luomiseksi. Teemavärinä Fleminginkadulla on Pride.

Fleminginkadulla välillä Agricolankatu-Viides linja Karhupuiston kohdalla katua ehdotetaan suljettavaksi kokonaan moottoriajoneuvoliikenteeltä, jotta Karhupuisto ja Matti Heleniuksen puisto yhdistyvät yhtenäiseksi kaupunkitilaksi. Alueella on nyt jo aktiivinen lippakioskin terassi ja Karhupuisto on suosittu paikka oleskella. Jotta aukiosta saadaan eloisa kaikkina vuorokauden aikoina, tuodaan aukiolle runsaasti erilaisia aktiviteetteja tanssilavasta pingikseen ja petankkiin sekä varataan tilaa uudelle terassille. Tavoitteena on, että tästä kesäkatuosuudesta muodostuu toimenpiteiden myötä kaupunkielämältään merkittävä paikka, Kallion sydän, joka houkuttelee paikallisten lisäksi kauempaakin kävijöitä. Teemavärinä Karhupuistossa on keltainen.

Myös Fleminginkadun varrella sijaitsevalle Franzeninaukiolle luodaan ainoastaan kävelijöiden käytössä olevaa kaupunkitilaa aukion reunoille varsinkin nykyisin suosittujen terassien tuntumaan aukion pohjois- ja länsipuolelle, johon sijoitetaan viherkeidas ja riippumattoja. Franzeninaukion rooli kaupunkielämän paikkana on kuitenkin paikallisempi kuin Karhupuiston.

Porthaninkatu sijaitsee lähellä Hakaniemen metroasemaa ja nykyisin jalankulkijoita liikkuu kadulla vuorokaudessa noin 4 000. Kadun varrella on runsaasti katutilaan levittäytyviä terasseja. Porthaninkadulla liikennöi kaksi raitiovaunulinjaa, joten kesäkatutoteutus tehdään leventämällä jalkakäytävää kadunvarsipysäköinnin tilaan. Kadulle tuodaan katuvihreää, istumapaikkoja sekä taidetta luomaan mielenkiintoista kävelyympäristöä. Teemavärinä Porthaninkadulla on vihreä.

Kesäkadut ovat Kalliossa kaksi kesäkautta: 2025 ja 2026. Kesäkatujen aikana arvioidaan toteutusten onnistumista ja järjestelyjä voidaan kehittää kausien välillä. Toimivimpia järjestelyitä voidaan tarvittaessa jatkaa myös vuoden 2026 jälkeen, etenkin kohteissa, joihin valmistellaan pysyviä parannuksia. Kesäkatujen toimintamallin mukaisesti kesäkatujärjestelyitä voidaan toistaa kohteessa niin kauan, kunnes kohteeseen saadaan poliittisen päätöksenteon myötä pysyvä parannus. Onnistuneiden kohteiden jatkoa talvikaudelle selvitetään kokeilun aikana kunnossapidon tarpeet huomioiden. Vastaavasti joitain kesäkatuosoituksia voidaan myös päättää suunniteltua aiemmin.

Kesäkatujen vaikutukset

Aiemmat kesäkadut ovat kadun käyttäjien mielestä parantaneet kadun viihtyisyyttä. Jalankulkijamäärät ovat joko pysyneet samana tai nousseet riippuen kohteesta. Kallion kesäkatujen voidaan olettaa kasvattavan katujen viihtyisyyttä ja etenkin oleskelijoiden määriä. Sen sijaan vaikutuksia jalankulkijamääriin on vaikeaa arvioida etukäteen.

Nykytilanteessa katujen käyttäjät ovat arvioineet kesäkatukohteiden viihtyisyyttä asteikolla 1–5, jossa arvosana 5 on viihtyisin. Kaikkien kesäkatujen viihtyisyyden keskiarvoksi on muodostunut 3,5. Käyttäjät toivoivat paikan päällä tehdyissä haastatteluissa (n=100) kaduille lisää vehreyttä ja mahdollisuutta viettää aikaa julkisessa tilassa terassien ohella. Kesäkatutoteutuksen myötä on luvassa parannuksia molempiin tekijöihin.

Kallion aluetta on tarkasteltu laajemmin rauhallisen liikkumisen naapurustona tai liikennesoluna, jossa alueen paikalliskadut palvelevat ai-noastaan sieltä lähtevää ja sinne saapuvaa autoliikennettä. Liikenteen rauhoittaminen vähentää alueella moottoriajoneuvoliikenteen aiheuttamia haittoja, kuten päästöjä, melua ja estevaikutusta.

Kesäkadut kohdistuvat vähäliikenteisille autoliikenteen paikallisverkon kaduille, eikä niillä ole täten vaikutusta autoliikenteen sujuvuuteen laajemmalla alueella. Alueelle tehdyn liikennemallinnuksen mukaan Fleminginkadulta (KVL 3 500) siirtyy kesäkatujen myötä autoliikennettä Kaarlenkadulle, Sörnäisten rantatielle ja Eläintarhantielle, mutta siirtymät ovat maltillisia eivätkä ne aiheuta huomattavaa haittaa autoliikenteen sujuvuuteen näillä kaduilla. Mallinnuksen mukaan Fleminginkadun liikennemäärä saadaan laskettua pihakadulle sopivalle tasolle alle 500 ajoneuvoon vuorokaudessa. Myös aiemmat kesäkatutoteutukset ovat osoittaneet, että liikennemäärät laskevat tuntuvasti kesäkatutoteutuksen myötä. Esimerkiksi Kasarmikadulla yksisuuntaisena pihakatuna toimineen kesäkadun liikennemäärät olivat kesäkadun aikana vain noin viidenneksen siitä mitä ne olivat ennen kesäkatua.

Alueella käynnissä olevat työmaat aiheuttavat väliaikaisesti autoliikenteen sujuvuudelle selvästi enemmän haittaa kuin kesäkadut. Työmaiden aikaiset haitat autoliikenteen sujuvuudelle sijoittuvat voimakkaimmin Eläintarhantielle ja Hakaniemenrantaan kesällä 2025.

Kesäkaduilla voidaan arvioida olevan positiivinen vaikutus pyöräliikenteen mukavuuteen ja turvallisuuden tunteeseen. Kesäkatuatkaisulla tuetaan turvallista pyöräilyä ajoradalla kaiken ikäisille ja kykyisille. Alueelle tehtyjen liikennelaskentojen mukaan pyöräilyä ja sähköpotkulautailua esiintyy jonkun verran jalkakäytävillä, mikä kertoo siitä, etteivät kaikki koe ajoradalla pyöräilyä nykyisin turvallisesti ja miellyttäväksi. Pyöräilijämääriin kesäkaduilla ei odoteta olevan suurta vaikutusta.

Joukkoliikenteen palvelutasoon kohdistuu jonkin verran muutoksia bussiliikenteen osalta Fleminginkadun kesäkatutoteutuksen myötä. Kallion kesäkatujen vuoksi bussilinjojen 502, 73 ja 74 väliaikaiset päätepysäkit siirretään pois Karhupuistosta ja ajoreitteihin tehdään muutoksia siten, että ne kiertävät kesäkadut Kaarlenkadun kautta. Linjojen 73 ja 74 muutokset eivät vaikuta merkittävästi joukkoliikenteen palvelutasoon. Linjan 502 uusi reitti aiheuttaa paikoitellen joukkoliikenteen palvelutason heikkenemistä Karhupuiston ympäristössä kävelymatkojen kasvaessa pysäkeille. Palvelutaso puolestaan paranee Hakaniemen torin ympäristössä. Kesällä 2025 linjan 502 reittiin ja pysäkkijärjestelyihin vaikuttaa oleellisesti myös Kruunusiltojen työmaa, mikä heikentää palvelutasoa etenkin Linjojen ja Eläintarhantien ympäristössä. Kesällä 2025 joukkoliikenteen palvelutaso heikkenee koko Kalliossa Kruunusiltojen työmaahan liittyvän Siltasaarenkadun ratikkakatkon myötä. Ratikkaa korvaava bussi 23 kiertää kesäkadut Kaarlenkadun kautta. Kesällä 2026 vaikutukset joukkoliikenteen palvelutasoon ovat pienemmät Kruunusiltojen työmaan vaikutusten poistuessa. Joukkoliikenteen ratkaisut on suunniteltu yhteistyössä HSL:n kanssa.

Kesäkatujen vaikutukset alueella toimiviin yrityksiin voidaan arvioida olevan vähäisiä, mutta positiivisia. Kansainvälisissä esimerkeissä ja tutkimuksissa on havaittu, että kävelyalueiden lisääminen ja katu ympäristön viihtyisyyden kohentaminen lisäävät alueen kävelijä-, oleilija- ja asiakasmääriä. Vaikutukset alueen yrityksiin vaihtelevat kohteittain neutraaleista positiivisiin. Joissain tapauksissa on tutkittu ja todettu näiden muutosten kasvattavan alueen liikevaihtoa. Kallion alueella on paljon yrityksiä, jotka voivat hyötyä ohikulkevan ihmisvirran määrän kasvusta. Kokeilun myötä mahdollistuu yritysten toimintojen laajentuminen katutilaan nykyistä enemmän. Kalliossa on jo nyt runsaasti katutilaan levittäytyviä yrityksiä, joten vaikutusten yrityksiin voidaan tältä osin olettaa olevan positiivisia.

Alueen saavutettavuus on toinen keskeinen alueen elinvoimaan ja yritysten toimintaedellytyksiin vaikuttava tekijä viihtyisyyden ohella. Kesäkatujen myötä alueen saavutettavuuteen kaikki kulkumuodot huomioiden kohdistuu hyvin vähäisiä vaikutuksia. Autoliikenteen matka-aikojen pitenemisen ei voida arvioida vaikuttavan alueen yritysten saavutettavuuteen autolla siinä määrin, että sillä olisi liiketoimintaan huomattavia vaikutuksia.

Kadunvarsipysäköintipaikkojen väheneminen kesäkaduilla vaikuttaa sekä asukkaisiin asukaspysäköintipaikkojen osalta että niihin yritysten asiakkaisiin, jotka saapuvat palveluihin autolla ja ovat aiemmin hyödynneet kadunvarsipysäköintiä. Kokeilun aikana pysäköintipaikkaa joutuu nyt mahdollisesti etsimään hieman kauempaa. Eniten pysäköintipaikkoja vähenisi Vaasankadulla (n. 66), Fleminginkadulla (n. 64), Porthaninkadulla (n. 56) ja Agricolankadulla (n. 42).

Kesäkatuihin voi liittyä mielikuvia alueen saavutettavuuden heikentymisestä, mutta toisaalta kävelyolosuhteiden parantumisella odotetaan olevan positiivisia vaikutuksia mielikuviin.

Haasteena yritysvaikutustenarvioinnissa on kuitenkin se, ettei katutilassa tapahtuvien muutosten osuutta pystytä erottamaan muista vaikuttavista tekijöistä. Kallion kesäkatujen osuutta ei voida erottaa esimerkiksi yleisen taloustilanteen tai verkkokaupan kehittymisen aiheuttamista vaikutuksista.

Yhteistyö ja vuorovaikutus

Kallion kesäkatujen valmistelu on alkanut kaupunkilaisten toiveista ja aktiivisuudesta. Kallion alueelle on toivottu kesäkatuja ja parannuksia kävely-ympäristöön useassa eri kyselyssä. Kaupunkilaiset ovat myös itse aktiivisesti ehdottaneet osallistuvan budjetoinnin avulla parannuksia alueen viihtyisyyteen ja liikkumiseen kävellen ja pyörällä.

Kallion kesäkatujen valmistelussa vuorovaikutus alueen asukkaiden, yritysten ja yhdistysten kanssa aloitettiin ennen suunnittelua. Yrittäjille ja yhdistyksille järjestettiin tilaisuus KYMP-talolla 20.8.2024 ja asukkaille Kallion kirjastolla 4.9.2024. Lisäksi Kallion kirjastolla pidettiin 5.–6.9.2024 suunnittelupäivystystä, jossa sai jättää ideoita ja ajatuksiaan kesäkaduista.

Varhaisella osallistumismahdollisuudella oli mahdollista saada suunnitelmiin vahvasti mukaan kaupunkilaisten ajatukset toimenpiteiden kohdentamisesta, suunnittelua ohjaavista teemoista sekä konkreettisista ratkaisuksista kesäkaduille. Suunnittelua oli mahdollista tehdä käyttäjälähtöisesti ja rakentaa suunnitelmat pohjautuen alueen asukkaiden ja toimijoiden ajatuksiin.

Sekä asukas- että yritysvoorovaikutuksessa kesäkadut keräsivät runsaasti positiivista palautetta ja parannukset katutilan viihtyisyyteen etenkin katuvihreän ja istumismahdollisuuksien lisäämisen osalta herättivät kaupunkilaisissa innostusta. Vuorovaikutuksessa pidettiin tärkeänä sitä, että myös kaupunkilaisten oma käden jälki ja ideat näkyvät konkreettisesti toteutuksessa.

Asukkaat ovat korostaneet suunnittelussa kiinnitettävän huomioita sosiaaliseen turvallisuuteen, liikenneturvallisuuteen, alueen siisteyteen sekä lasten ja nuorten näkökulmaan. Asukkaat ovat toivoneet myös tapahtumallisuutta ja kulttuuria kesäkaduille sekä monipuolisia mahdollisuuksia pelaamiselle ja leikille. Idea Vaasankadun kävelykadusta keräsi asukkailta positiivista palautetta ja kadulle toivottiin myös ei-kaupallista istuskelu- ja oleskelutilaa.

Yrittäjät ovat pitäneet tärkeänä monipuolisia aktiviteetteja ja tapahtumallisuutta kesäkaduilla. Monet yrittäjistä ovat toivoneet myös laajempia terassialueita. Fleminginkadulle visioitu Pride-teema nousi suoraan alueen yrityksiltä ja yhdistyksiltä. Moni yrittäjistä on maininnut aikovansa hyödyntää markkinoinnissaan kesäkatuja ja toivoi kesäkaduille omaa tunnistetta, jonka voisi esittää esimerkiksi oman liiketilan ikkunassa. Myös yrittäjät ovat pitäneet tärkeänä eri väestöryhmien huomioimista ja korostivat Kallion kuuluvan kaikille. Yritysvoorovaikutuksessa ainoat huolenaiheet liittyivät huoltoliikenteen toimivuuteen.

Asukas- ja yritysvoorovaikutuksen lisäksi suunnittelussa on tehty yhteistyötä lähialueen oppilaitosten ja harrastusyhteisöjen kanssa. Karhupuistoon on tulossa tanssilava tanssijoiden toiveesta ja lavalle järjestetään kaikille avoimia tanssitapahtumia. Yhteistyötä kesäkatujen ja alueen oppilaitosten välille toivottiin myös asukkaiden ja yrittäjien puolelta. Yhteistyö Taideyliopiston kanssa on aloitettu, ja heidän kanssaan toteutetaan yhteistyössä taidetta kesäkaduille.

Seuranta

Kesäkatujen vaikutuksia seurataan liikenteellisistä, sosiaalisista ja yritystoiminnan näkökulmista. Liikenteellisiä vaikutuksia seurataan jatkuvalla kameroihin perustuvalla liikenteenlaskennalla, joka on käynnistetty nykytilan kartoittamiseksi kesäkuussa 2024. Liikenteenlaskenta jatkuu kesäkatujen ajalle, jolloin saadaan kattavaa vertailutietoa jalankulun, pyöräliikenteen ja moottoriajoneuvoliikenteen määrällisistä muutoksista Kallion alueella. Sosiaalisten vaikutusten seuranta tehdään keskustan kesäkaduilta tutulla havainnointi- ja haastattelututkimuksella. Tutkimus on aloitettu nykytilan kartoittamiseksi kesällä 2024. Havainnointia ja haastatteluja tehdään jälleen kesän 2025 ja kesän 2026 aikana, jotta saadaan vertailutietoa kaduilla oleskelun sekä katujen viihtyi-

syiden muutoksista. Havainnointia tehdään ihmisten oleskelun ja liikumisen lisäksi katujen huoltoliikenteen toimivuudesta, mikä on myös aloitettu nykytilan kartoittamiseksi kesällä 2024. Yritysvaikutusten seurantakokonaisuus on niin ikään käynnistetty syksyllä 2024. Kyselyn avulla pyritään seuraamaan kesäkatujen vaikutusta yritysten liiketoimintaan ja toimintaedellytyksiin. Jotta kesäkatujen vaikutusta osattaisiin suhteuttaa paremmin muihin liiketoimintaan vaikuttaviin tekijöihin, kyse-lyt toteutetaan samanmuotoisina toiselle kesäkatujen ulkopuoliselle vertailualueelle. Vertailualueena yrityskyselyssä toimii Punavuori. Lautakunnalle tuodaan väliaikatietoja kesäkaduista ensimmäisen kesäkau-
den 2025 jälkeen.

Kustannukset

Vuosien 2025 ja 2026 kesäkatukokeiluihin on kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa varattu 1 500 000 euroa vuodessa sisältäen väliaikaisten järjestelyjen suunnittelun ja toteutuksen sekä kesäkatujen vaikutusten seurannan.

Kokeilun toteutuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan kesien 2023 ja 2024 kokeiluihin hankittuja kalusteita ja varusteita. Kesäkatujen suunnittelu ja toteutus vaativat kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijoiden työpanosta.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunkiympäristölautakunta päättää yleis- ja asemakaavoituksen, liikenne- ja katusuunnittelun sekä muun maankäytön ohjaamisesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Henna Kluge, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 21337
henna.kluge(a)hel.fi
Valtteri Karttunen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 52747
valtteri.karttunen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikenteellinen seuranta Kallion kesäkadut
- 2 Havainnointi ja haastattelut Kallion kesäkadut
- 3 Vuorovaikutustilaisuuksien yhteenveto 2024 Kallion kesäkadut
- 4 Yritysvaikutustenarviointi Kallion kesäkadut
- 5 Yrityskysely Kallio ja Punavuori
- 6 Suunnitelmaluonnokset Kallion kesäkadut

12.11.2024

Asia/11

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano